

ISBN 978-80-557-1958-0

M. Skoršepa, J. Kmeťová, M. Šuránek **Prírodovedné vzdelávanie mimo školy**

PRÍRODOVEDNÉ VZDELÁVANIE MIMO ŠKOLY

Marek Skoršepa | Jarmila Kmeťová | Matej Šuránek

BELIANUM

2022

umb UNIVERZITA
MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRE REALIZÁCIU PRÍRODOVEDNÉHO VZDELÁVANIA MIMO ŠKOLY	13
1.1 Terminologické východiská a definície	13
1.1.1 Formálne, neformálne a informálne vzdelávanie/učenie sa.....	13
1.1.2 Vzdelávanie mimo školy	15
1.2 Pohľady výskumov na vzdelávanie mimo školy	16
1.2.1 Vzdelávanie mimo školy v zahraničných výskumoch	18
1.2.1.1 <i>Vplyv mimoškolského prostredia na vzdelávanie.....</i>	<i>18</i>
1.2.1.2 <i>Názory učiteľov na vzdelávanie mimo školy; Vplyv mimoškolského vzdelávacieho prostredia.....</i>	<i>18</i>
1.2.1.3 <i>Vzdelávanie mimo školy ako prístup k rozvoju hodnôt a pomoc pri konkretizácii vedomostí študentov; Vplyv mimoškolského prostredia</i>	<i>19</i>
1.2.1.4 <i>Vzdelávanie mimo školy zamerané na učiteľa vs. vzdelávanie mimo školy zamerané na žiaka; Rodový aspekt vzdelávania mimo školy; Motivácia vo vzdelávaní mimo školy</i>	<i>19</i>
1.2.1.5 <i>Vzdelávanie mimo školy v prostredí prírodovedných a historických vzdelávacích centier a múzeí.....</i>	<i>20</i>
1.2.1.6 <i>Vzdelávanie mimo školy v prostredí ZOO.....</i>	<i>23</i>
1.2.1.7 <i>Vzdelávanie v soľnej bani; Motivácia vo vzdelávaní mimo školy</i>	<i>24</i>
1.2.1.8 <i>Vzdelávanie v pracovnom prostredí ako forma vzdelávania mimo školy.....</i>	<i>25</i>
1.2.1.9 <i>Outdoorové vzdelávanie (vzdelávanie v exteriéri)</i>	<i>25</i>
1.2.1.10 <i>Vzdelávanie na náučných chodníkoch a vo vedeckých táboroch; Potreba plánovania vzdelávania mimo školy</i>	<i>26</i>
1.2.1.11 <i>„Dobrodružné“ outdoorové aktivity na zvýšenie vnútornej motivácie k štúdiu prírodných vied</i>	<i>27</i>
1.2.1.12 <i>Outdoorové prírodovedné vzdelávanie v útlom veku.....</i>	<i>27</i>
1.2.1.13 <i>Účinnosť vzdelávacieho prostredia mimo školy; Motivácia súvisiaca so vzdelávaním mimo školy</i>	<i>28</i>
1.2.1.14 <i>Vplyv vzdelávania mimo školy na dospelých žiakov umiestnených v centrách rezidenčnej starostlivosti.....</i>	<i>28</i>

1.2.1.15	<i>Rozvoj osobnosti prostredníctvom vzdelávania v prírode</i>	29
1.2.1.16	<i>Vzdelávanie mimo školy v príprave budúcich učiteľov</i>	29
1.2.2	<i>Vzdelávanie mimo školy v slovenskom pedagogickom priestore</i>	31
1.2.2.1	<i>Zodpovedné inštitúcie v slovenskom školskom systéme</i>	31
1.2.2.2	<i>Slovenské publikácie s prepojením na vzdelávanie v mimoškolskom prostredí</i>	32
2	NÁVRH KURIKULA PRE PRÍRODOVEDNÉ VZDELÁVANIE MIMO ŠKOLY	39
3	NÁVRH AKTIVÍT PRE CHEMICKÉ VZDELÁVANIE V MIMOŠKOLSKOM PROSTREDÍ	43
3.1	Charakteristika a štruktúra navrhnutých aktivít	43
3.2	Aktivita 1: Návšteva lekárne	47
3.2.1	Úvod	47
3.2.2	Metodická časť pre učiteľov	53
3.3	Aktivita 2: Návšteva liehovaru (pálenice)	59
3.3.1	Úvod	59
3.3.2	Metodická časť pre učiteľov	62
3.4	Aktivita 3: Návšteva pražiarne kávy	68
3.4.1	Úvod	68
3.4.2	Metodická časť pre učiteľov	74
3.5	Aktivita 4: Návšteva pivovaru	83
3.5.1	Úvod	83
3.5.2	Metodická časť pre učiteľov	92
4	MOTIVÁCIA ŽIAKOV VO VZŤAHU K PRÍRODOVEDNÉMU VZDELÁVANIU MIMO ŠKOLY	97
4.1	Zámery zisťovania motivačnej orientácie žiakov	97
4.2	Metódy, výskumná vzorka, administrácia	98
4.3	Výskumné nástroje	98
4.3.1	Vstupný merný prostriedok	99
4.3.2	Výstupný merný prostriedok	102
4.3.3	Štatistické metódy na spracovanie výsledkov	104
4.4	Psychometrické vlastnosti výskumného nástroja	105
4.4.1	Reliabilita – odhad vnútornej konzistencie	106
4.4.2	Konštruktívna validita – konfirmačná faktorová analýza	108

4.4.2.1	<i>Faktorová štruktúra a konštruktová validita vstupného dotazníka</i>	<i>110</i>
4.4.2.2	<i>Faktorová štruktúra a konštruktová validita výstupného dotazníka</i>	<i>115</i>
4.5	Úroveň motivačnej orientácie žiakov a potenciálne faktory, ktoré ju ovplyvňujú	120
4.6	Klasifikácia žiakov podľa ich motivačnej orientácie	123
4.7	Vzťahy medzi sledovanými motivačnými dimenziami.....	126
4.7.1	Korelácia medzi subškálami oboch nástrojov.....	126
4.7.2	Predikcia vybraných dimenzií motivačnej orientácie žiakov	127
5	NÁZORY UČITEĽOV, BUDÚCICH UČITEĽOV A ODBOROVÝCH DIDAKTIKOV NA VZDELÁVANIE MIMO ŠKOLY	131
5.1	Zámer, výskumný nástroj a použité metódy.....	131
5.2	Vzorka respondentov	132
5.3	Výsledky a diskusia.....	133
6	SUMARIZÁCIA VÝSLEDKOV.....	143
ZÁVER	147
REFERENCIE	149
PRÍLOHY	165
